

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:

za celo-leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod žez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Češki minister dr. Pacak o volilni preosnovi.

Češki minister rojak dr. Pacak je imel veljavni politični govor v Kutni gori ob sestanku zaupnikov kutnogorskih in časlavskih. Pred vsem je naglašal, da kot minister ni izpremenil svojega političnega mišljenja, svojega izpovedanja in svojih stremeljenj. Več podpore svojih mandantov potrebuje aktivni državnik, kakor aktivni politik, da doseže vpliv. Za svoje delovanje kot minister prevzame vso odgovornost sam v prepričanju, da imajo Čehi pravico sodelovati pri vladi, dasi se ne izvrši vse tako, kakor žele. V ministristvo je vstopil, ker sodi, da morajo imeti enako pravico vsi narodi in da se mora izvajati pravica nasproti vsem in ker upa od sedanjega vladnega načelnika, da hoče skrbeti za češko ljudstvo s konkretnimi dejstvi in da smo z Nemci v državni upravi popolnoma enakovredni.

Minister naglašja, da govori v resnih časih. Tekom štirih tednov prične zopet parlamentarno delovanje, ki bo posvečeno resnemu in odgovora polnemu delu. Državni zbor bo moral sklepati o novih temeljnih načelih za zbornico, češki deželni zbor bo pa dokončal del onih posvetovanj, ki naj bi omogočila mirno bivanje dveh narodov po načelih pravice in napredka v deželi. Razmerje obeh državnih polovic naj bi se oprostilo oblik, ki dovajajo do kriz, in naj bi se določila stalnost. Prva naloga državnega zbora je pa, da reši v svojem zadnjem zasedanju volilno preosnovo. Stališče in taktika češkega ljudstva in čeških poslancev sta začrtani pri vsaki volilni reformi že naprej po zgodovini in po vsem strankam skupni zahtevi v programih, manifestih in volilnih oklicih za razširjanje in za izenačenje glasovanja. Pol stoletja sem so glavne zahteve češkega ljudstva odprava kurij, odprava vseh volilnih privilegijev v kakršnokoli obliki, torej tudi odprava cenzusa, odprava indirektnih volitev! Zahtevali smo vselej popolno odpravo vseh separatističnih ali plutokratskih ločilnih sten in demokratiziranje volilne pravice. Češki poslanci so z ozirom na ta načela glasovali leta 1882 za razširjenje volilne pravice na takozvane petgol-dinarske volilce, za Dipaulijev in Beerov za-

kon, po katerem so dobili volilno pravico oni, ki plačujejo 4 goldinarje davka. Glasovali so tudi za Badenijevo volilno preosnovo. In naj bi se bilo glasovalo o drugi Taafejevi volilni preosnovi, ki jo je predložil zbornici 10. oktobra 1893, katero so pokopali plemiči s pomočjo konservativcev, bi bili češki poslanci po tradicijah svojega ljudstva in svoje stranke tudi glasovali zanj kot za predlogo, po kateri bi se bil zboljšal status quo in ki bi bila pomenjala napredek.

Kritična vprašanja, ki naj bi si jih stavilo češko ljudstvo in češki poslanci ob sedanjih volilnih preosnovi in o obliki, ki jo ima in ki jo morebiti še dobi in na katere je potreben odgovor, niso o sledeča vprašanja: Jeli volilna preosnova natančna, po lekarniški tehtnici tehtana ali matematično natančno odmerjena absolutna enakost? Ali je ta volilna preosnova že končni smoter in končna točka razvoja volilne preosnove? Ali ta volilna preosnova precizno izpolni vse, kar smo zahtevali in li natančno očrtnje enako volilno pravico? Če bi bila taka volilna preosnova politično dejansko mogoča, bi bil zanj s telesom in z dušo. Volilna pravica ni bila enaka v narodno enotnih državah s splošno in enako volilno pravico, kakršni državi sta Nemčija in Francija. Ob zadnjih volitvah na Francoskem, kjer je »suifrage universals« že staro stoletje, so grajali listi, da volilni okraji niso enako veliki. Pariški in pariške okolice okraji so manjši, in čim dalje od Pariza, tem večji so. Aleksander Hardt se pa pritožuje, da v Nemčiji niso volilni okraji enako veliki. Popolna enakost ostane ideal tudi pri enaki volilni pravici. Pri volilni preosnovi moramo odgovoriti na sledeča vprašanja: **Bo-li bodočnost boljša, kakor sedanjost in preteklost?** Omogoči li volilna preosnova, da pridejo do večje veljave v pozitivnih razmerah realne moči bolj, kakor v sedanjih razmerah? **Pride li do besede ljudstvo kot tako?** Bode li imelo češko ljudstvo v državi nasproti Nemcem in v zbornici bolj ugodno stališče, kakor v sedanjih razmerah? Je-li bolj ugodno, da imajo Čehi v zbornici namesto 68 108 ljudskih zastopnikov? Je-li bolj ugodno, da imamo v zbornici namesto sedmine petino vseh poslancev?

Ne bojimo se odgovora, ker vemo: Volilna reforma ne izpade tako, kakor si želimo. Ne izpade pa tudi ne tako, kakor hočejo

Nemci. Nadalje nam je znano, da volilna preosnova ne bo absolutno enaka, a da bo pravično izenačila narodne sile. **Volilna reforma sicer ne bo izjavila popolne pravice, pač pa pomenja bistveno stopnjo do nje.**

Zato in le zato pospešujemo volilno preosnovo in ji hočemo posvetiti svoje moči, da se uresniči.

Politika je znanost ali umetnost, ki ne deluje vedno s celimi številkami, marveč mnogo-krat tudi z drobci. Celo oni, ki je najbolj srečen, mora biti zadovoljen, da doseže približno, za kar se poteguje tudi v velikih, urejenih in enotnih državah, kaj še v mnogojezični Avstriji. **Ime politika zasluži le ono javno delovanje, ki ne žrtvuje mogoče, dosegljive in bližnje stvari umišljenemu, dozdevnemu!**

Tako sodi o sedanjih volilnih preosnovi mož, ki dela že 23 let v prvih vrstah čeških politikov, dolgoletni načelnik mladočeške parlamentarne delegacije, gotovo izkušen politik. Kako malenkostno smešni se nam zde nasproti izvajanjem izkušnega mladočeškega radikalnega politika ugovori celokupnih slovenskih liberalcev, naših domačih nasprotnikov volilne preosnove, ki je prinesla Slovencem med vsemi Slovani po zaslugi dr. Šusteršiča sorazmerno največ novih moči, novih poslancev!

Shod dr. Ploja.

(Poročilo »Slovenca« od Sv. Jurija ob Ščavnici.)

Politični shod pri Sv. Juriju ob Ščavnici dne 12. t. m. je bil naravnost sijajen. Videm ves v zastavah! Med zborovanjem najlepši red. Krasno vreme! Nasprotniki mirni. Navzočih do tisoč ljudi. Poslanca gg. dr. Ploj in Kočvar burno pozdravljena. Gosp. dr. Korošec iz važnih razlogov ni mogel priti. Shodu je predsedoval g. Pelc od sv. Petra.

Prvi spregovoril gosp. dvorni svetnik dr. Ploj o delovanju štajerskih državnih poslancev v zadnjih šestih letih. Prav podrobno je govoril o volilni reformi. Posebej je povdarjal, da je v tem oziru storil za Slovence, kar je mogel. Naj se poslancev ne sodi po tem, kar so dosegli, ampak kako so delali. Treba je nekoliko potrpeti in vsestranski dalje delati; sčasoma se da marsikaj doseči. Na razne medklice odgovorja, posebej, da je nesmisel v odseku obstruirati; v zbornici pa bodo slov. poslanci storili vse, kar bo le mogoče, da se dá Slovincem, kar jim gre. Glede Koroške povdarja, da koroškega poraza niso

krivi slovenski poslanci, ampak premoč in Korošci sami, ker je tam še strašna narodna zaspianost, na kar Nemci računajo. Posebej je ožigosal Plantanovo postopanje. Zagotavlja zborovalce, da bo vsikdar neumorno delal za koristi slovenskega naroda! Burno odobravanje.

Debata je bila zelo živahna. Gosp. dr. Grossman z ozirom na pojasnila Plojeva pritrdjuje, da bi bila obstrukcija v odseku brezuspešna; ugaja mu, da je govornik nasprotnik »kranjskega« prepira; žalosti ga pa, da so spodnještajerski trgi in mesta vsled priklopite k lipniškemu vol. okraju izročeni politični smrti. Dr. Ploj zavrača to misel, češ, da razmerje 17.900 Nemcev : 11.300 Slovencev po teh trgih in mestih dá upati, da se bo sčasoma vse spremenilo; delati bo treba. Predlog dr. Grossmanna glede Slovencev v teh mestih in trgih: Nemca ne moremo voliti, s slovenskim kandidatom ne prodremo, tedaj nam pa nič drugega ne preostaja, kakor da se pridružimo soc. demokratu, je občinstvo z mogočnim »ne« zavrnilo. Tajnik pripravljalega odbora je dejal, da prepira a la na Kranjskem nočemo, a kadar bo kdo delal zoper katoliška načela, se bomo branili. Govoril je še nadučitelj Vanda iz Verčaja o nepravilnostih glede zemljiškega davka in vinogradnih podpor, o kmetijskih šolah, o sprijaznitvi z Italijani t. d. Gosp. Roškar od sv. Benedikta je g. drž. poslancu priporočal občino Ščavnico zaradi obč. volitev, ter da se odpravijo oskrbovalna sprejetišča kot nadloga za občine in podpora pohajkovanja.

Gosp. deželni poslanec Kočvar je poročal o deželnozbornem delovanju štajerskih slovenskih poslancev. Po govoru se je razvila zelo živahna, da, nekako burna debata. G. obč. predstojnik Nemec je predlagal: 1. naj se opuste brezobrestna posojila se vino-gradnikom pomaga z dež. trsnicami; 2. da se na kmetih naj ne nastavlja izkušene babice, ker se s tem občinam delajo nepotrebnosti stroški, in 3. naj se gleda na brzo odpravo za kmečki stan neugodnih šolskih počitnic od 15. julija do 15. septembra. G. Roškar je povdarjal, da se pri razdelitvi deželnih trt kmet prezira. Gosp. Vanda je ožigosal nečuvstvo zavlačevanje uravnave Mure; g. obč. predstojnik Breznik želi, da se pri deželnih podporah naj zlasti gleda na male posestnike ter da se iz dež. trsnic naj daje le dobro blago. Gosp. Zemljič povdarja, da dež. trsnice kmetu nič ne koristijo, ker si jih navadno niti ogledati ne sme, daril iz njih pa baš kmetje najmanj dobivajo. Zahteva, če je gornjerad-gonski okrajni zastop res letos dobil pravdo zoper južno železnico, mora Vračko okraju vrniti onih 1500 kron, ki jih je pred leti sprejel kot nagrado, češ, da je že takrat po njegovih zaslugah bila pravda dobljena. Vpraša, je li res, da Gornja Radgona postane trg; če, po-tem protestiramo, ker na ta zviti način hočejo

LISTEK.

Družba rdečelascev.

Spisal C. Doyle.
(Dalje.)

Holmes je smehu poskakoval na svojem sedežu; to je bila njegova navada, če je bil dobre volje.

»Kaj za vraga naj to pomeni?« dejal sem prebravši dvakrat zaporedom zagonetno objavo.

»To je čudna stvar, kajneda?«

»Torej, gospod Wilson, začnite in pripovedujte sedaj o sebi, o svojih domačih razmerah ter o vplivu teh vrstic na vašo življenjsko srečo. Ti, prijatelj doktor, pa vestno zapiši naslov ter številko časopisa.«

»Časnik je »Morning Chronicle« ter je izšel ravno pred dvema mesecema, dne 27. aprila 1890.«

»Dobro; prosim začnite, gospod Wilson.«
»Stvar je torej ta«, začel je pripovedovati Wilson, ko si je obrisal pot s čela; kakor sem vam že popred omenil, sem lastnik male trgovine v Coburg Square, nedaleč od City. Trgovina ne nese mnogo; zadnja leta zaslužil sem komaj toliko, kolikor sem potreboval

za življenje. Prejšnje čase imel sem vedno po dva pomočnika, sedaj imam le enega, pa še tega bi ne mogel plačevati, če bi ne služil prostovoljno za pol plače, ker pravi, da se hoče privaditi trgovini.«

»Kako pa se zove ta postrežljivi mladenič?« vprašal je Holmes.

»Vincenc Spaulding; toda mlad ravno ni več. Starost njegovo je pa težko uganiti. Pripravnejšega pomočnika si že ne morem misliti, gospod Holmes. Vem, da bi lahko dobil boljšo službo, kjer bi še enkrat toliko zaslužil kot pri meni. Toda če je njemu prav, je meni vsekakor tudi.«

»To se razume. Lahko se štejete srečnega, da imate pomočnika, ki ne zahteva mnogo, kar se dandanes v trgovini redkokdaj dogaja. Vaš pomočnik se mi ne zdi nič manj čuden, kot vaša ovadba.«

»Seveda ima tudi svoje slabe lastnosti«, pripomnil je Wilson.

»Posebno rad se peča z fotografiranjem; v ta posej je zateleban do blaznosti. Sredi med delom izgubi se s svojim aparatom in potem tiči v kleti kot kunec v luknji. Tam razvija potem svoje slike. To je pač njegova slaba stran; v ostalem se ne morem pritoževati čezenj, ker je izvrsten delavec.«

»Gotovo je še vedno pri vas.«

»Seveda, gospod Holmes. On ter neka

štirinajstletna deklica, ki se peča nekoliko z kuho ter skrbi za red in snago v hiši, sta vse moje osobe. Sam sem namreč vdovec brez otrok. Tudi živimo mi trije složno in četudi nimamo Bog ve koliko, vendar izhajamo, da nam ni treba delati dolgo. Vse je šlo po sreči, dokler ni izšel ta preklicani inserat v časniku. Ravno danes je osem tednov, kar mi je prinesel Spaulding list v trgovino rekoč:

»Dal Bog, gospod Wilson, da bi imel jaz rdeče lase!«

»Čemu?« vprašal sem ga jaz.

»Zato, ker je zopet razpisano prosto mesto pri družbi rdečelascev. Kdor dobi to mesto, za tega je ta pridobitev že malo premoženje. Zdi se mi, da je več razpisanih mest na razpolago, kot je prosilcev, tako da oskrbniki premoženja že ne vedo kam z denarijem. Če bi bilo mogoče prebarvati lase, v tako gnezdece, bi jaz nemudoma sedel.«

»Kaj pa je na celi stvari?« vprašal sem dalje. Vedite, gospod Holmes, jaz sem, kot kokoš pri jajcih, vedno doma. Ker radi trgovine ni treba, da bi kam hodil, včasih po cele tedne ne prestopim praga. Seveda na ta način ne izvem ničesar, kaj se godi zunaj. Da me veseli, čuti novosti, se razume.«

»Ali vam ni prav ničesar znano o dru-

žbi rdečelascev?« vprašal me je začudeno Spaulding ter me motril z očmi.

»Čisto nič!«

»Resnično ne? To je tembolj čudno, ker bi ravno vi imeli pravico pogajati se za to mesto.«

»Ali kaj prida nese?« vprašal sem dalje.

»Ni ravno mnogo, a nekaj stotakov na leto pač. Pri tem pa ni mnogo opravila ter se vse delo da izvršiti poleg drugih kot postranski posel.«

»Lahko si mislite gospod Holmes, kako sem napačen ušes. Trgovina mi je zadnja leta slabo šla, zato bi bil pač rad poleg nje zaslužil še par stotakov.«

Prosil sem Spauldinga, naj mi natančneje pojasni celo zadevo.

»Sami čitajte«, dejal je Spaulding ter mi dal tale časopis. »Izpraznjeno je mesto pri navedeni družbi; naznanjen je tudi naslov, kam se je treba obrniti. Kolikor je meni znano, ustanovil je družbo neki ameriški milijonar, imenom Ecekija Hopkins, ki je moral biti pravi čudak. Po njegovi smrti našli so oporoko, v kateri je vse svoje ogromno premoženje določil za ustanovo, ktere obresti so namenjene rdečelascem, ki naj jim zagotove zadovoljno in udobno življenje.«

»Oglasilo se bo gotovo na tisoče rdečelasih prosilcev«, pripomnil sem jaz.

nemškutarji znova dobiti v roke okrajni zastop. Dr. Ploj odgovarja, da to sliši zdaj prvič, da bo pa takoj brzojavno protestiral zoper to v Gradcu in ministrstvu. Shod se izreče za to: če se sploh kje v tem okraju naj naredi trg, tedaj naj to postane Videm (Sv. Jurij), in to na vsak način takrat, če bo Gornja Radgona trg.

Omenjamo, da je g. Kočevar v svojih odgovorih zavzemal precej »nekmečko« stališče!

Sprejeli sta se sledeči resoluciji: 1. Politični shod pri Sv. Juriju ob Ščavnici z dne 12. avgusta 1906 izreka popolno zaupanje g. drž. in dež. poslancu dvornemu svetniku dr. Ploju, kakor tudi gg. poslancema dr. Korošcu in Kočevarju. Prav posebej obsoja nesmiselne napade na g. dr. Ploja glede njegovega državnoborskega delovanja v odseku za volilno reformo. 2. Oziraje se na zadnja prestavljanja slovenskih avskultantov (dr. Žihar in dr. Vuk) na Kranjsko iz njegove ožje domovine protestiramo najodločneje proti temu, da se pri sodnijah odpravljajo uradniki, naši rojaki, ki delujejo v vseobčno zadovoljnost, ter se nadomeščajo s tujci, in zahtevamo, da se na slovenskih tleh nastavlja slovenski sodniki in uradniki. Ustanovi naj se katoliško slov. politično in gospodarsko društvo za gornjeradgonski okraj.

Ljutomerčani (tržani) in navzoče dijaštvo ugovarjajo temu, da bi novo polit. društvo delovalo tudi v ljutomerskem sodnem okraju, češ, to bi bila konkurenca že obstoječemu ljutomerskemu, to bi se reklo, sejati razpor a la kranjski. Po dolgi debati je g. dvorni svetnik predlagal, naj se za zdaj v prepričitev razpora ustanovi katol. polit. društvo samo za gornjeradgonski sodni okraj; ako bi pa ljutomersko delovalo v nasprotnem smislu, lahko vsak čas delokrog razširi. V imenu »sloge in mira« se je sprejel ta predlog. Oglasilo se je takoj zadostno število udov, prvi g. dvorni svetnik z udnino 10 kron. Odbor se še ni volil. Kmečko ljudstvo je zaradi tega nastopa Ljutomeržanov zelo razburjeno.

Vsekako najprisernejši prizor je bil, ko je g. obč. predstojnik Čagran v imenu jurjevskih občin (bolehnške, galuške, grabonoške, jurjevske, kralovske, okoslavske, slaptinske stanetinske in terbegovske) pohvalno opisal delovanje gg. dr. Ploja in župnika Kunčeta ter jima v priznanje tega izročil krasni diplom častnega občanstva omenjenih občin. Zborovalci so viharno navdušeni pozdravljali to odlikovanje. Ginjena sta se odlikovanca zahvalila, ter je g. dr. Ploj v spomin tega dal za novo cerkev dvesto kron, č. g. župnik Kunce pa imenovanim občinam po 20 kron vsaki.

Nato se je zborovanje zaključilo. Razvila se je pristrčno vesela prosta zabava. Pri slovesu je g. dvorni svetnik dr. Ploj dejal, da je imel že mnogo shodov, a tako zanimivega, tako prijateljskega in veselega še nikdar!

Dogodki v Rusiji.

O uporu v Kronstadtu.

Ko je začel car ob kronstadtskem uporu gromenje topov, je zbral častnike in moštvo Semenovega polka, katerim je rekel, da jim izroči v varstvo carico in svoje otroke, ker hoče oditi v Kronstadt. Z velikim navdušenjem so prisegali častniki in moštvo, da hočejo braniti carico in carjeve otroke. Ko je o tem izvedela carica, je pregovarjala carja, naj ne odpotuje v Kronstadt. Car je pa rekel: »Umoriti me hočejo! Naj se jim izpolni njihova volja. Predolgo mi že traja! Hočem

»Nikakor ne«, zavrnil me je pomočnik. Ustanova je namenjena le onim možkim osebam, ki so rojeni v Londonu ter dorastli. Amerikanec preživel je svoja mlada leta v Londonu, zato se je hotel pokazati hvaležnega. Slišal sem pa, da mora dotični prosilec imeti živordeče lase; rjavkasti ne smejo biti.

»Vi na primer bi to mesto gotovo dobili, toda morda se vam ne zdi vredno, da bi se trudili za par sto funtov.«

Kakor gospoda vidita, je barva mojih las v istini taka, da nisem mogel dvomiti o uspehu. Ker je bil Spaulding o celi stvari — o tem sem bil uverjen — dobro poučen, mislil sem si, da mi utegne pomoči. Zato sem mu ukazal, naj trgovino zapre ter gre z menoj. To mu je bilo očividno po gođu, ker je bil zopet prost. Zaprla sva torej trgovino ter se podala na kraj, ki je bil označen v inseratu.

»To je vam bil prizor, gospod Holmes! Od severa in juga, od vzhoda in zahoda je drvil skup vse, kar je imelo le eno rdečo liso na glavi! V Fleet-Street se je trlo rdečelascev kot mravelj na mravljišču! Niti mislil nisem, da je v Londonu toliko rdečeglavcev, kolikor se jih je sešlo na navedeni poziv. Najraznovrstnejše rdeče barve so bile zastopane; toda po Spauldingovem zatrdilu bilo jih je malo, ki bi bili imeli svetle, živordeče lase. Ko sem videl to velikansko število, bil bi se najrajši vrnil, toda Spaulding ni hotel o tem ničesar čuti. Ne vem kako se je zgodilo: z njegovo pomočjo in s posredovanjem njegovih kometcev ter ramen prerinila sva se jako hitro skozi množico. Na stopnicah je vladala prava gnječa: nekateri so prihajali z nado v srcu, drugi zopet slabe volje odhajali. Tudi midva sva prišla na vrsto ter vstopila v pisarno.«

(Dalje prihodnjič.)

storiti svojo dolžnost.« Carica je padla carju pred noge in je brez uspeha ponavljala svojo prošnjo. Nato je prinesla carica prestolonaslednika in ga prosila, naj ne odpotuje v Kronstadt. Car je nato omedlel in ostal nezavesten, da so zadušili upor. Saj tako govore dvorjani.

Kronstadtsko vojno sodišče je pričelo 13. t. m. razpravo o zadnjih uporih. Uporniki so razdeljeni v več skupin.

Prestop h katoličanstvu.

V Molulevem je prestopilo 20.000 prebivalcev h katoličanstvu.

Ropi, napadi, umori, upori.

V Libavi je zaprla vlada roparsko tolpo 17 oseb, ki so oropali neki poštni vlak. V parku »Carskega Sela« je bil ustreljen senator Kalman. V Varšavi so ustrelili tvorničarja Michela na cesti in mu uropali 1600 rubljev.

Ko so zasledili v Moskvi skladišče orožja in dinamita, je pobegnil glavni agitator Krylov v neko močvirje, kjer je ostal skrit tri ure, dokler se ni udal, ker so streljali s salvamami v močvirje. Pri nekem sokrivcu Krylova so našli natančni načrt moskovskih utrdb za vstajo.

Na Kavkazu se zopet pripravljajo na vstajo proti Rusiji. Tudi med vojaškimi posadkami vre. Zaprli so poročevalce peterburskih časopisov na Kavkazu.

Za poštnim vozom poštinskih vlakov na južnozahodnih ruskih železnicah bo v bodoče priklopljen voz z vojaškim spremstvom.

Dne 13. t. m. so zopet preiskali v Peterburgu več stanovanj socialnih revolucionarjev. Našli so velike zaloge orožja, razstrelivnih snovij in bomb.

V Varšavi je bilo včeraj izvršenih mnogo političnih umorov. Bajse so umorili 20 oseb.

V Wloclaceku sta bila umorjena policijski mojster Mirnovič in deželni policijski stotnik Pietrov.

Včeraj popoldne so bili nemiri v Lodzu. V tretjem policijskem okraju sta bili vrženi dve bombi. Eno poslopje je zgorelo. Vojaštvo je streljalo. Ubitih in ranjenih je bilo mnogo oseb.

Pred kronstadtskim vojaškim sodiščem stoji 1 saper, 3 artileristi, 25 minerjev in 18 civilistov, ki so obtoženi, da so hoteli vzeti vladi utrdbo Konstantin in trdnjavo.

Bivšega dumingega člana Oipka so zaprli ponoči 2. avgusta. Našli so pri njem načrt Kronstadta. Danes ga baje sodi vojno sodišče.

Zakaj so obsodili Gapona na smrt?

»Novo Vreme« priobčuje listino, ki so jo zaplenili, ko so prišli osrednji odbor revolucionarne delavske zveze. Smrtna obsodba Gaponova navađa, da je obsodilo delavsko sodišče Gapona na smrt, ker je bil v zvezi z Wittejem in načelnikom tajne policije in orožniškim polkovnikom Gerazimovičem, katerim je izdal organizacijo revolucionarne delavske stranke. Pismo je izjavil ministru Durnovu, da se kesa svoje revolucionarne preteklosti. Prevzel je dolžnost, da ovadi vse zarote proti carju, Witteju in Durnovu. Poneveril je delavski blagajni namenjene vsote od 10.000 do 100.000 rubljev. Kot izdajalca delavske stvari in defraudanta so ga obsodili na smrt. Podpisali so obsodbo člani rev. sodišča. Sedor Rybnitzky, Nikolaj Petrov, Peter Grebnicky, Jurij Ceremuhin, Mihael Drakon. Listina ima pripombo: Obsodba se je izvršila.

Priprave za novo vstajo na Ruskem.

Iz Lvova poročajo, da pripovedujejo tamšnji Rusi o pripravah za novo vstajo, ki se dvigne po žetvi. Skoro vsi zunaj Rusije se mudeči revolucionarji so se vrnili, da sami neposredno delujejo med ljudstvom. Istotako se je vrnilo v Rusijo tudi več socialističnih komitejev. Tudi člani komiteja v Genovi — »Zveze« — so se preselili v Rusijo. Cel mesec je bila središče tega komiteja Galicija in sicer 18 dni v Krakovu in 12 dni v Lvovu. Iz teh krajev se niso pošiljali v Rusijo samo revolucionarni listi, ampak tudi čili zaboji orožja, ki so vsi srečno dospeli na svoje mesto, kar zatrjujejo doposlana pisma. Neki član tega komiteja je izjavil, da je načrt za organizacijo novega upora v vseh podrobnostih že izvršen. Revolucionarne stranke delujejo zdaj zlasti v armadi med ruskimi častniki, katerih pridobivajo vedno več in več.

Notranje-politični položaj.

Ni resnično, da razpišejo volitve v duno že meseca septembra. Finančni minister namerava 4 milijone rubljev nakazati stradalnemu prebivalstvu, 6 milijonov pa za izredne železniške zgradbe.

Veliko vojaško paračo v Krasnem Selu, pri kateri bi bilo navzočih 50 tisoč mož, so odpovedali.

V Kostromu prodaja državna uprava kmetom državne gozde za ceno 200.000 rubljev.

Stolypin je izjavil, da je popolnoma soglašal z zahtevami politikov za vstop v ministertvo, a da so preprečili njegove načrte v Petrovem Dvorcu.

Poljedelski minister knez Vazilčikov je izjavil, da je nasilna razdelitev zasebnih zemljišč nemogoča. Le ako se razdele kronska posestva kmetom in jim prodajo posestniki parcele prostovoljno, zamorejo zadostiti zahtevi kmetov po zemlji.

PAPEŽ O LOČITVI CERKVE OD DRŽAVE NA FRANCOSKEM.

Dolgo in nestrpno pričakovana papeževa enciklika o ločitvi cerkve od države na Francoskem je bila objavljena 14. t. m. Datirana je z 10. avgustom in prične: *Encyclica gravisimo officio o verskem vprašanju na Francoskem*. Enciklika se spominja shoda francoskih škofov in pravi, da je papež potrdil vse sklepe francoskih škofov, ko se je posve-

toval z večino kardinalov. Papež prepoveduje ustanovitve kulturnih (verskih) družb, dovoli pa, da smejo ustanavljati družbe, ki imajo legalni (zakoniti) in pa kanonični značaj. Pa tudi take zveze smejo šele ustanavljati, če je gotovo že prej, da so zagotovljene papeževe in škofove pravice, kakor tudi premoženje cerkva osobito posvečena poslopja. Papež opominja škofo, naj porabijo vsa državljansko dovoljena sredstva, da organizirajo verski kult, in izjavlja, da jih hoče pri tem podpirati. Enciklika potem ovrže pritožbe proti papežu, češ, da nasprotuje republikanskemu režimeju, o katerih izjavi, da so neresnične. Osobito ovrže papež one ugovore, češ, da ni tako prijazen nasproti Francoski, kakor nasproti ostalim državam in piše: Naj se že loči katerakoli država od cerkve, a ji pri tem dopusti vsem skupno svobodo, da svobodno razpolaga s svojim premoženjem, ravna sicer taka država tudi nepravilno, a ne spravi cerkve v neznosljiv položaj. Na Francoskem pa zakon o ločitvi cerkve od države zakonito zatira cerkev in papež je bil skoraj prisiljen, da prekorati skrajne meje svoje apostolske dolžnosti, ki jih pa noče prekoračiti. Napako so storili le in samo oni, ki so šli iz sovraštva do katoliškega imena do takih skrajnostij. Papež končno izjavlja, da ne dvomi o francoskih katoličanov poslušnosti, ki bodo popolnoma ugodili papeževim predpisom in jim podeli končno apostolski blagoslov.

Papeževa enciklika torej obsoja take verske družbe, kakršne dovoljuje francoski zakon o ločitvi cerkve od države na Francoskem in dovoljuje le take družbe, ki se ravna po kanoničnem pravu. Društven ne bodo smeli imenovati »verske družbe«, marveč »kanonična društva«. Obsegati tudi ne smejo vseh katoličanov brez izjeme, marveč le omejeno število katoličanov, ki jih odobri župnik. Papež odločno imenuje vsako drugačno društvo, ustanovljeno morebiti po določilih državnega zakona, za šismatično, s katerim ne sme biti v zvezi noben duhovnik. Na ta način hoče papež prezirati zakon o ločitvi cerkve od države in ustvariti edino cerkveno zakonodajo.

MINISTRSKI SVET.

Dne 17. t. m. se peča ministrski svet z običajno udanostno izjavo cesarju ob njegovem rojstnem dnevu. Razpravljati nameravajo tudi o proračunu. Beck odpotuje v petek zvečer v Iši, da čestita vladarju, v nedeljo mu pa poroča o tekočih zadevah.

ZDRUŽITEV VSEH NEMŠKIH STRANK.

Neki nemški svobodno vsenemški poslanec v Francovih Varih je izjavil, da se morajo združiti vse nemške meščanske stranke, da ne zmaga soc. demokracija. Schönerrijanci nasprotujejo kompromisu vseh nemških meščanskih strank.

ITALIJANSKI KRALJ OBIŠČE BEROLIN?

Berolinski italijanski poslanik grof Lanza se je razgovarjal v San Pellegrinskih toplicah z italijanskim ministrom za zunanje stvari Titonijem. Sodijo, da obišče italijanski kralj Berolin ob krstu sina nemškega prestolonaslednika.

KRAGUJEVAŠKI ZAROTNIKI.

Iz kragujevaškega garnizijskega zapora privedejo v Belgrad v najkrajšem času 5 častnikov in 45 podčastnikov, ki so zaprti že dolgo časa. Bajse so že končali preiskavo proti njim.

ITALIJA ZMANJŠA ARMADO.

Londonska poročila trde, da namerava predlagati italijanska vlada meseca novembra zbornici naj znižajo število armadnih zborov 12 na 8 z ozirom na državne finančne zadeve.

SESTANEK ANGLEŠKEGA KRALJA Z NEMŠKIM CESARJEM.

Nemški cesar je sprejel 15. t. m. na kronberškem kolodvoru angleškega kralja, ki so ga spremljali sir Hardinge generalni major Clarko in major Ponsoby. Tudi angleški poslanik v Berolinu se je pridružil kralju. Angleški kralj je gost nemškega cesarja na Friedrikovem Dvorcu (Friedrichshof). »Nord. Allg. Zig.« sodi, da bo imel sestanek ugodni uspeh za svetovni mir. Londonska »Morningpost« je mnenja, da je to prvi sestanek, ki mu slede še drugi, da se sporazumejo o vprašanjih mednarodne politike. Najvažnejše vprašanje je pač nemško stremljenje v bližnjem Vzhodu, ki je sicer opravičeno, a dvomi, če zavzame Nemčija v egipčanskem vprašanju stališče, ki ga priznavajo Angleži.

PROTI ANARHISTOM

je govoril v Cumberlandu, severnoameriške Zjedinjene države mornariški državni tajnik Bonaparte. Rekel je, da ima Amerika lastne gojilnice anarhizma in je ta element dovolj močan, da pripravi vladi velike skrbi. Proti anarhistom je priporočil kazen s palico.

SPOR MED BOLGARI IN GRKI.

V Atene došla poročila trde, da je mesto Ancialo razvalina razen bolgarskega oddelka. Na obalih je polno beguncev, ki so se rešili smrti. Metropolitova usoda ni znana. Grški diplomatični agent je opozoril dva dni pred nemiri bolgarsko vlado na grozečo nevarnost, ki pa ni storila ničesar proti uporom, tako da so bili Grki na milost in nemilost izročeni svojim preganjalcem. V Ancialu so zgorela vsa državna in mestna poslopja in poslopje agrarne banke. Izgube so velikanske. Oblasti so sicer napravile zopet red, a poginilo je veliko oseb. Prebivalci so postali berači. Tako grško kakor bolgarsko prebivalstvo je razburjeno. V Aitos je 13. t. m. množica oplenila vsa grška skladišča in prodajalnice. V Dammaki so odpustili vse grške občinske uslužbenice. Neki bolgarski minister je izjavil da dovoli vlada sicer vsebolgarski shod prihodnjo nedeljo v Plovdivu, a da dobi vojaštvo povelje,

da strelja pri najmanjših izgredih. Za ancialsko prebivalstvo je dovolila bolgarska vlada 100.000 frankov. Po vsebolgarskem shodu dne 19. t. m. **najbrže prekinejo diplomatske zveze med Bolgarijo in Grško.**

Grške čete so začele nastopati proti Bolgarom v Makedoniji. V sredo je 30 mož močna grška četa zapalila v Javorjanu 8 hiš in ubila 2 Bolgara in enega Kucovlaha. V mestu Batijenu je pa 60 mož močna grška četa zapalila 8 hiš, ubila 8 ljudi a 4 težko ranila. Nekateri člani grške čete so imeli obleko turških vojakov.

Vladni bolgarski komunike dolži grško prebivalstvo, da je povzročilo ancialske dogodke s provokatornim nastopom.

Z raznih krajev Makedonije poročajo, da so umorile grške čete štiri Kucovlahe in dva v kucovlaški službi stoječa turška najemnika.

Dnevne novice.

+ **Naj obstruirajo volilno reformo?** Pod tem naslovom priobčuje »Naš List« članek nekega **A. K. iz Beljaka**, v katerem pravi med drugim: Slovenci pridobe v celem devet novih mandatov. Torej je novi volilni red brezdvomno mnogo boljši nego stari, ne glede nato, da so z njim privilegiji v principu zrušeni . . . Večina državne zbornice sestoji iz Nemcev. Brez teh ni nobena izprememba volilnega reda mogoča. Ker smo Slovani v manjšini, ne moremo proti volji Nemcev ničesar doseči. Kako si je torej misliti volilno reformo naenkrat tako, da bi odgovarjala dejanskim razmeram? Danes imajo Nemci po krivičnem volilnem sistemu mnogo preveč poslancev. Pravičen volilni sistem jih mora na tem številu prikrajšati, ali da se stvar ne vidi v tako odiozni luči: v svrhu pravičnega ravnotežja je treba število Slovanov v zbornici povišati. To se je z volilno reformo faktično zgodilo. Da ne v taki meri, kakor bi bilo edino pravično, je umljivo: vsak novi slovanški mandat oškoduje nemški blok. To vedo Nemci dobro, in ker so danes v večini, se temu lahko upirajo, da ne popolnoma sledi zopet iz tega, ker potrebujejo i oni slovenske glasove, ker se boje — svojega ljudstva. S tem trenutkom, kakor postane volilna reforma zakon, je enkrat za vselej odzvonilo nemškemu gospodstvu v Avstriji. Nemško vodstvo se opira le na privilegije; če je s tem principom pomenjeno, je končana tudi nemška nasilna moč, s katero so bili obdarjeni skozi leta in leta. Reforma pa gotovo, kakor sledi iz vsega povedanega, še ni ideal volilne pravice, in da smo Slovani še vedno kolikor je bilo mogoče oškodovani, je jasno, ako pogledamo statistične podatke, ki slede iz vladinega načrta. **Vsekakor pa pomenja velik napredek ne samo Slovanov, ampak cele države**, in boj za odpravo teh krivic ne bo več tako brezupen in dolgotrajen, kakor je bil za odstranitev teh gorostasnih privilegijev. **V novi zbornici**, kjer ne sedi več toliko nesposobnih mož, kjer odseva res ljudska beseda in volja, **bo mnogo lažje govoriti za izboljšanje in končno ureditev volilnega reda, kakor sedaj**. (Zato moramo posebno doslej kruto zatirani Slovenci se potegovati za izvršitev volilne reforme! Ur. Slovenca.) Volilna reforma je velika kulturna pridobitev za celo državo, se je res zgodila s precejšnjimi žrtvami Slovanov; tega nova zbornica ne bo mogla prezreti. Slovani smo omogočili državi, da se prišteva lahko med moderne in kulturne in če je enkrat strt princip privilegija, mora priti najhitreje čas, ko pomedo ljudstvo i z ostanki krivičnega volilnega reda. Da protestiramo Slovani proti taki reformi, je umljivo in pravilno. Da jo odklanjamo, ni niti taktično niti dejanski na mestu. Taktično ne, ker prinaša Slovanom mnogo več nego Nemcem; dejanski ne, ker mora biti vendar naša zahteva, da se izvede čim prej enaka in splošna volilna pravica. Če to ni mogoče, se temu principu vsaj kolikor gre približati. Slovenski protest je pozdraviti, v kolikor se obrača proti reformi sami. Mi moramo vedno zahtevati splošno in enako volilno pravico brez vsakega pridržka; naj pa obstruiramo to, kar pomenja velik napredek, dobro vedoč, da je skrajni čas, da se odpravijo ali vsaj zmanjšajo predpravitve, ki jih vživa do sedaj kak narod? **Kako si mislijo Slovenci, da bi bilo doseči v zbornici kaj več, kakor ta korak, ki ga stori volilna reforma?** Koroškemu protestu se mora pridružiti kolikor se tiče principa vsa Slovenija; ne kolikor se tiče taktike. **Naj odkloni lačen in sestradan človek skorjo kruha, kaj se mu obeta mrtvemu morda hlebec?** Odklanjati to, kar nam da šele politično moč, pa ne kaže niti naše dobre volje niti smisla za odpravo krivic. **Slovenski poslanec, ki glasuje proti reformi, je nasprotnik svojega ljudstva**; slovenski narod, če ne nadaljuje boja za doseg ideala volilne pravice, pa ni vreden niti tega, kar mu prinese volina reforma!«

+ **III. slovenski katoliški shod in slovenski Korošci.** Prejeli smo naslednji dopis iz Koroškega: Ko sem prebral »pripisano« v zadnji številki »Mira«, sem se prijel za glavo ter pral: Kaj neki misli vodstvo našega katoliškega političnega društva doseči s svojo rezprimerno in nepremišljeno gonjo zoper II. slovenski katoliški shod v Ljubljani? — Ja najdem pravi odgovor, sem še enkrat prebral resolucije zadnjega shoda zaupnikov v Celovcu in sem prišel do naslednjega sklepa: es, prav je, da so zborovalci na zaupnem rodu z vso odločnostjo nastopili zoper vneopvijočo krivico, ki se mu je zgodila v volnem odseku na Dunaju. Da tak sklep političnega društva ima veljavo za vse Slovence a Koroškem, temu vsak zaveden Slovenec ora pritrlditi. Ko bi le pri tem bilo ostalo! oda prišlo je v neumestnej razburjenosti borovalcev tudi do usodepolne IV. resolucije, pri kateri so zborovalci menda pozabili, a je naše društvo tudi »katoliško«. Tozavevni sklep pa o neudeležbi katoliških koroških Slovencev na III. vseslovenskem katoliškem shodu v Ljubljani je vse drugo, le katoliški ne. Zakaj namen vseslovenskega katoliškega shoda je v prvi vrsti ta, da katolani iz vseh slovenskih pokrajin v vzajemosti s svojimi višjimi pastirji pred celim svetom, posebno pred nasprotniki svete cerkve, okažejo svoje katoliško mišljenje in prepričanje. Zatorej je in ostane v kljub vsem »Mirovim« opravilnevalnim besedam IV. sklep hoda zaupnikov v Celovcu, s katerim se zavednim katoliškim Slovencem na Koroškem plohi brani udeležiti se katoliškega shoda v Ljubljani, za »katoliško« društvo jako nedotojen ter za nas Slovence na Koroškem usolepoln. Da je to res, priča veselje in vrisč iberálnih časnikov zavoljo te resolucije. Nogoče torej, da bi tak nepremišljeni sklep nel veljavno in obvezno moč za vse katoliško misleče Slovence na Koroškem. Če dalje poštavamo, da je ta sklep storjen le od 120 a čas na zborovanju navzočih zaupnikov, otem je umevno, da se v kljub »Mirovemu« merjanju bode našlo precejšnje število katoliško zavednih Slovencev na III. katoliškem shodu v Ljubljani. Seveda je vsem neustranim udeležencem katoliškega shoda od vodstva političnega društva že pripravljena častna svetinja, na kateri je z zlatimi črkami zapisano »uskok«, toda to naj nobenega ne moti, cer je ta naslov v sedanjih razmerah v resnici »časten«. Na svidenje torej v beli Ljubljani!

Gorjan.

+ **Prvi udeleženci III. slovenskega katoliškega shoda** so se oglasili včeraj. Drugi sledé!

+ **Vse slovenske katoliške abiturijente,** ki so se oglasili, da se udeleže I. jugoslovanskega sestanka kat. abiturijentov I. 1906 v Ljubljani 25. avgusta, prosi pripravljalni odbor, da naznanijo predsedniku odbora (Abit. iur. S. Dornič, Radovljica) na dopisnici nemudoma svoje počitniške naslove in pristavijo, če želijo, da jim odbor preskrbi stanovanje in za katere dni. Tudi naj prijavijo, če se udeleže v soboto 25. avgusta skupnega obeda, ki ga bo potem odbor preskrbel za nizko ceno. — Pripravljalni odbor.

+ **Pod Ero Pittreich** si spodnještajerski sodni uradniki-kurzovci dovoljujejo stvari, katerih si še pod Gleispachom niso upali; celo obdolžencem se brani zagovarjati se v svojem jeziku. Tako je bil dr. Ivan Benkovič, odvetnik v Brežicah, zaslišan kot obdolženec v neki kazenski zadevi radi prestopkov proti zbornemu in tiskovnemu zakonu. Ker ga sodnik, znani kurzovec, protestant in Turnwart idj, dr. Oswatitsch ni hotel v slovenskem jeziku zaslišati in slovensko protokolirati, odklonil je vsak razgovor in se pritožil na svetovalsko zbornico in predsedništvo okrožnega sodišča v Celju, ki je po dolgem drezanju dalo kratki odgovor, da v tej zadevi »po zakonu ne more ničesar ukreniti«. Dr. Benkovič se je pritožil na višje deželno sodišče v Gradcu, kjer stvar leži. — To je že vrhunec! Ti kurzovci se sklicujejo na vse mogoče naredbe, ukaze itd. le na zakon in zdravo pamet ne! Poslanci naj vendar zaropotajo, sicer bo ljudska nevolja izbruhnila na dan z elementarno silo; kajti enaki slučaji so pri nekaterih sodiščih na dnevnem redu.

+ **Slovenka 25 let za Boga in hrvaško mladino.** »Bele sestre« v Sarajevu so slavile včeraj 25 letnico odkar je njihova predstojnica Slovenka iz Kamnika č. s. Radegunda Pogacar prišla v Bosno, da razvije svoje plemenito delo za Boga in hrvaško mladino.

Nadvojvoda Friderik na Livku. Včeraj dopoldne ob 9. uri je prišel nadvojvoda Friderik na Livek. Po eni uri počitka je odšel na Ravne. — Na Livku je okoli 700 vojakov, ki so napravili cesto z Livka na Ravne. Govori se, da napravijo na Kuku trdnjavo.

— **Goriški župan odstopi?** Poročajo, da namerava župan v Gorici dr. Marani odstopiti. Čaka le za to primerenega trenutka. Uzrok je znano slabo gospodarstvo prejšnjih let na magistratu in tega bridke posledice: dolgovi; poleg tega velikanska zanemarjenost na vse strani, česar pa g. župan sam ne more odstraniti kljubu njegovi dobri volji, ker nima poleg sebe delavnih, sposobnih močij. Utegne mu slediti — c. kr. vladni komisar!

— **Nova podružnica »Slovenskega planinskega društva«** se je ustanovila v Pazinu in se imenuje »Istrsko planinsko društvo« podružnica »Slovenskega planinskega društva« v Ljubljani. Tozadevna pravila je c. kr. namestništvo v Trstu že odobrilo, z razpisom z dne 3. avgusta 1906, št. 1235.

— **Za ribniško dekanijo bo konferenca »Sodalitatis Ss. Cordis«** v sredo dne 22. avgusta t. l. ob 10. uri v Ribnici.

— **Duhovne vaje za abiturijente.** Oni tovariši abiturijenti, ki se žele po katoliškem shodu udeležiti duhovnih vaj pri čast. oo. jezuitih, naj to naznanijo vsaj do torka 21. t. m. na naslov: Stanko Masič, Ljubljana, Ravni-karjeve ulice št. 13. — Začetek sredo zvečer ob 6. uri, konec nedeljo jutraj. Hrana in stanovanje brezplačno.

— **Tožba radi gradnje planinske železnice?** Poroča se z Dunaja: »Pri tukajšnjem c. kr. državnem pravdnistvu se je tožilo radi goljufije pri gradnji planinskih železnic (Bohinjska železnica), in sicer c. kr. sekcijskega načelnika Karla Wurmba, c. kr. višjega stavbenega svetnika Jos. Hannaka, gradbenega podjetnika Karla Redlicha in pl. Ciconija; ob enem se je uročila v tem pogledu tudi prošnja na Njegovo Veličanstvo. Tamkajšnjega voditelja železniške zgradbe O. pl. Bartele tudi morda pritegnejo v to reč. — To priobčujemo, pripominjaje, da od kake ovadbe do obtožbe je lahko dolga pot.

— **Poročil se bode** dne 23. t. m. v Pragi gospod Josip G e r m, c. kr. gimn. učitelj v Novem mestu z gđc. Ruženo P a v l o u s e k. Bilo srečno!

— **Ženska bolnica v Rudolfovem.** Deželni odbor je potrdil zgradbo ženske bolnice na njivi g. A. Poznika pod šancami. Stavba se bode v kratkem razpisala pod tem pogojem, da se še letošnje jesen začne z izkopavanjem temeljna.

— **Nesreča na južni železnici.** 12. t. m. okoli 11. ure 20 minut po noči je padel Rogelja Alojz iz Temnice št. 18, čez rob kakih 8 metrov visoke skalne preseke med Nabrežino in Sv. Križem na rob levega železničnega tira. Bil je takoj mrtev.

— **Ponesrečen poskus samomora.** — V Muši blizu Gorice je v noči od petka na soboto skočil krojač Ferezini v vodnjak, globok kakih 16 metrov. Ker je bilo v vodnjaku še za kakega pol metra vode, se Ferezini ni pri padcu preveč poškodoval. Ko so šli nekateri kmetje v soboto jutraj mimo vodnjaka, so začuli iz njega vpiti na pomoč. Par njih se je spravilo v ta vodnjak in ta dva sta z drugo vrvjo ovezala Ferezina, katerega so potem potegnili na svitlo.

— **Neznan samomorilec v Trstu.** V tržaškem hotelu »Central« se je ustrelil 20- ali 25-letni mladenič, ki se je v prijavnio knjigo zapisal samo: Anton Planer, zasebnik. O samomorilecu se torej ne ve ničesar: ni od kje je doma, ni če je Oton Planer njegovo pravo ime. Postave je visoke, ima črne oči, kostanjeve lase in raven nos. Hlače je imel temnorjave, jopič (sakó) črn se svitlimi progami in siv klobuk.

— **Nov dnevnik v Zagrebu.** S prvim oktobrom prične izhajati v Zagrebu nov dnevnik, ki se bo tiskal v novo osnujajoči se hrvatski ljudsko-kmetijski tiskarni. List bo stal na temelju hrvatskega državnega prava, kakor ga je učil in tolmačil Rački, kot najizrazovitejši antimadžaron, na temelju najtesnejše vzajemnosti, s Slovenci, Čehi in Poljaki in doslednega slovenskega demokratizma s krščanskim in kmetiskim osnutkom. Duševni vodja temu podjetju je Stjepan Radič.

— **Samomor na božji poti.** 22letna Anica Taučer, doma iz Barkovelj, je bila šla v ponedeljek z materjo in sestro Dragico na božjo pot na sveto Goro pri Gorici. V torek zvečer so šle spat vse tri na tamošnje prenočišče, a včeraj v jutru so našli Anico mrtvo na dvorišču pred prenočiščem: tekom noči je bila namreč nesrečnica skočila skozi okno. Sicer je pa bilo nesrečno dekle pred par meseci v tržaški opazovalnici za umobolne. Sodi se torej, da je izvršila samomor v blaznosti.

— **Vrli čin ljubljanskih kaznjencev.** Dne 11. t. m. okoli en četrta na štiri jutraj je zapazil v vasi Studenec na Notranjskem jetničarja namestnik Karol Jeglič požar. Hitro je alarmiral kaznjence, naker so brez ugovora v spremstvu paznika Antona Malovrha leteli na kraj nesreče. Bili so prvi na pozorišču ter neumorno gasili. Po preteku četrte ure je prišla požarna bramba na pomoč. Jeglič je takoj odredil 10 mož v postrežbo brizgalnic, drugi so donášali vodo. Nevarnost je prihajala vedno večja, in že so mislili, da postane cela vas žrtev plamena, kajti 6 metrov od ognja nahajalo se je več s slamo kritih gospodarskih poslopj, z več ko 1000 centov sena. Na povelje so odstranili kaznjenci seno in tako za branili, da se ni ogenj razširil. Med požarom je Jeglič zapazil, v hiši, ki je bila že v plamenu, nekega moža pri zamreženem oknu. Z velikim naporom sta Jeglič in orožniški vođa iz Oreheka odstranila mrežo, in moža, ki je bil vsled dima izgubil zavest, rešila gotove smrti. Ob 10. uri dopoldne je bil ogenj ustavljen in vas nevarnosti požara rešena. Prebivalstvo je priznalo, da je le vrlo in pravočasno nastopanje kaznjencev pod vodstvom Jegliča pripomoglo, da ni vas Studenec danes kup pepela.

— **Žrtev žganja.** 68letni dninar Peter Mauer iz Velike Ligojne se je napil žganja. Da bi se prespal, je lezel po lestvi na hlev zakupnice Marije Jesenovec na Vrhniki, a pri tem je izgubil ravnotežje in padel na trda tla, in se na čelo tako udaril, da je umrl še tisti dan.

— **Tatinski cigani.** V noči na 9. t. m. so vlomili cigani v občinsko pisarno v Logu, izmaknili tam občinski pečat, pismene znamke in nekaj drugih reči v skupni vrednosti 80 K. Takoj po tej tatvini so vlomili v branjarijo M. Čuden v Dragomeru in vzeli gotovine tudi okoli 80 kron. Nezadovoljni s tem, so se vtihotapili v Severjevo gostilno, a jih je prepodil gospodar. Tu so napravili le okoli 20 K škode. Tatinska ciganska družba je obstala iz 2 možkih okoli 25 let stare ciganke, ter 12 let starega ciganskega dečka, cigani so bili skriti čez dan v gozdu pri Brezovici; le dva ogleduha sta šla kupavati raznih drobnarij, ter povsod s kroncami plačevala, da sta si pri tem ogledala lokalne razmere, in kraj, ker se je hranil denar. Cigani so potem izginili brez sledu.

— **Shod justičnih slug.** Na dne 13. t. m. se vršečem shodu justičnih slug so sklenili na vlado sledečo spomenico. Reforma razredne porazdelitve po jetniškem sistemu, nadalje: Zvišanje udovskih in sirotninskih pokojnin, izboljšanje zadnjih zakonov o zaračunavanju aktivitetnih doklad v penzije s pripoznanjem mrtvaške odpravnine za svojce umrlega aktivnega sluga. Službena pragmatika s posebnim ozirom na nadzorovalno osobje po zaporih. Sodne sluge, ki dejansko izvršujejo službo naj dobe naslov »poduradniki«. Zvišajo naj aktivitetne doklade tudi izven znanja stanujočim sodnijskim slugam.

— **Zvišana uporaba tobaka.** Letos so prodali v prvi polovici leta v naši državi za 6 milijonov kron več kakor lani tobaka in drugih tobačnih izdelkov. Samo v juliju se je zvišala prodana vsota tobaka nasproti lanskemu juliju za nad 900.000.

Štajerske novice.

§ **Umrli je na Rečici,** kakor se nam brzojavlja, včeraj jutraj č. g. župnik Jožef Uličnik.

§ **V zadevi kandidature za deželni zbor** v volilnem okraju Brežice, Sevnica in Kozje, piše »Domovina«, da bodo volilci lahko prosto volili med obema kandidatom dr. Jankovič in Kunej, »osobito ker je večina kmetijskih županov pri volilnem shodu glasovala za Kuneja«. To je zopet dokaz politične neznačajnosti in lumparije, katero uganja že dalj časa »Domovina« in njen nezrel redakter. Zakaj pa ne z barvo na dan? »Domovina« bode pač malo pomagala g. Kuneju, ker je zgubila vse zaupanje pri ljudstvu. Treba bode dobiti nadomestila.

§ **Shod v Velenju je sprejel naslednjo resolucijo.** Na shodu v Velenju dne 15. avgusta 1906 zbrani volilci odobravamo stališče, katero namerava naš poslanec dr. Vovšek zavzeti nasproti volilni reformi. — Pozivljemo ga, da naj deluje na to, da se predležči načrt volilne reforme spremeni v nastopnih točkah: 1. Koroškim Slovencem se naj odkažeta dva sigurna mandata, ter se naj v to svrhu celo slovensko ozemlje koroško razdeli v dva volilna okraja. 2. Gaučev načrt se naj glede cmureških in radgonskih slovenskih občin restituir, ter se naj te občine priklapijo slovenskemu volilnemu okraju na levem bregu Drave. 3. Skupina mest in trgov na Spodnjem Štajerskem se naj tako izpremeni, da dobimo Slovenci tudi v tej skupini svojega poslanca. 4. Gaučev načrt se naj glede Goriške in Istre restituir. Za slučaj pa, da bi obveljal kompromis, ki so ga pod patronanco vlade sklenili jugoslovanski in italijanski poslanci, naj obvelja vendar tudi glede skupnega števila italijanskih poslancev namreč 18. Ako bi se pa v smislu sklepa volilnega odseka to število italijanskih poslancev zvišalo na 19 — potem moramo dobiti tudi mi Slovenci kot nadomestilo še en mandat. — Zahtevamo od naščga poslanca, da glasuje za volilno reformo le tedaj, ako se te spremembe na načrtu izvršijo. Za slučaj pa, da bi to ne bilo dosegljivo, pa naj glasuje proti tej reformi in naj stori vse, kar možno, da ta načrt ne postane nikdar zakon.

§ **Grozno maščevanje nesrečnega očeta.**

Josip Lešek, posestnik v Osenici pri Te-harjih je imel nesrečo s svojo družino. Imel je baje dosti vzrokov dvomiti med zvestobo žene, dalje so mu pa tudi hčere delale pregla-vice s svojim nerednim življenjem. Mnogo prepira in pretepa je bilo v hiši, dokler se ni zdelo Lešek, da je mera njegove potrpežljivosti polna. Sklenil je, se maščevati nad hudobno družino. Minolo nedeljo je po razburljivih prizorih nagnal iz hiše ženo in hčere. Ko je bil sam, je šel v hlev in tam živino trdno privezal, da bi se mu ne mogla odtrgati in zbežati. Nato je hišo in gospodarsko poslopje zapalil. Da ne bi kedo šel gasit, se je vsedel v bližnji gozdič, odkoder je gledal, kako ogenj uničuje njegovo domačijo in je vsakogar z nabasanim revolverjem odgnal, kedor je hotel gasiti. Pretil je tudi, da bo celo Osenco zažgal, če mu ne dajo miru. Poslopja so do tal pogorela, z njim pa tudi vsa živina in vsi letošnji pridelki, ko je ogenj dogorel, je šel Lešek k orožnikom, kjer je povedal, kaj je storil. Izročili so ga okrožnemu sodišču v Celju. Sodi se, da so Leškega nesrečne rodbinske razmere pripravile ob um. Če se dožene, da je svoje dejanje započel v nenormalnem duševnem stanju, dobi rodbina vsaj zavarovalnino za poslopja, ki znaša 1200 K.

§ **Spominski steber na kugo v Mariboru.** V Mariboru je leta 1681 razsajala huda kuga.

Ko so bili Mariborci te grozne morilke rešeni, so postavili na današnji Tržaški cesti, blizu vojaškega vežbališča, spominski steber, za katerega se danes nihče več ne briga, tako da bo najbrže v kratkem razpadel. Mariborski Nemci imajo danes seveda skrb samo za kake Bismarckove spominke, zgodovinske zanimivosti pa puste razpasti. Znamenje časa!

Ljubljanske novice.

lj **Pripravljalni odbor za III. slovenski katoliški shod** ima danes zvečer ob 8. uri sejo v spodnjih prostorih knezoškofijske palače.

lj **Umrli je** splošno znani tukajšnji zobozdravnik g. Anton Paichel, star 65 let.

lj **Vojaški vlak brambovskih rezervistov** se je odpeljal včeraj dopoldne na Dolenjsko k jesenskim vajam.

lj **V pokoj so stopili sodni oficijali** gg.: Perjatelj, Cimerman in Pavlin. — Na lastno prošnjo vpokojen je c. kr. davkar g. J. Kavčič.

lj **Mirozov »Društvene godbe«** se vrši v petek, 17. t. m. ob 8. uri zvečer, t. j. na predvečer rojstnega dne cesarjevega.

lj **»Društvena godba« in »Narod«.** »Narod« se je zaletel v društveno godbo, češ, da bo sodelovala pri prireditvah III. slovenskega katoliškega shoda. Glasilo »svobode« želi nekaj terorizirati. Na to mirno odgovarjamo: Ljubljana si more vzdržati dobro godbo, ako jo podpirajo vse stranke. Neumnost je že bila, ko društvena godba pred meseci ni sodelovala pri obhodu za splošno in enako volilno pravico. Društvena godba bodi na razpolago vsem strankam pri vseh prireditvah, tako bo prospela kot godba in si povsod kot godba pridobila simpatije. Mi se radi tega nismo nikdar jezili, menimo pa sedaj, da ima godba isto pravico nastopati pri naših prireditvah, kot pri liberalnih. Protestiramo, da bi ravno »Narodova« ožja klika terorizirala ne le ljudi, nego celo zavode, ki goje umetnost in katero podpira občinstvo vseh strank. Tem ljudem, ki jim godba večkrat za osebne namene tlako dela, bomo mi brezobzirno na prste stopili, če ne bo miru. Toliko na to stvar. »Društvena godba« pa sama ve, da bo prospevala le kot vsestransko godbeno podjetje!

lj **Glas iz Gradišča na adresu mestne policije.** V zadnjem času kopičijo se pritožbe o nočnih nemirih v Ljubljani. Tako tudi pri nas v Gradišču preide le malokatera noč, da ne bi napravili znani ponočnjaki kacega kravala. V noči od pondeljka na torek so isti na čelu jim znani krojač Petavar spravili vse prebivalstvo teh ulic pokonci s svojim vpijem in nemškim petjem. — Ali smo dolžni davkoplačevalci to prenašati in poslušati? — Kje je mestna policija?

lj **Neznani zlikovec** je v ponedeljek med 11. in 12. uro ponoči na vogalu v Gradišču, kjer se nahaja gostilna Lovšin razrezal skozi odprto okno zagrinjalo pri spalni sobi gostilničarjevi katero je bilo vredno 32 kron, pri roletih pa je porezal vse vrvice. Tako lopovstvo zasluži eksemplarične kazni. Zlikovcu se je na sledu.

lj **Posebna vlaka.** Danes ponoči so se peljali skozi Ljubljano proti Trstu s posebnim vlakom dunajski turisti. Nasprotno je šel posebni vlak s turisti proti Dunaju.

lj **Naši rezervisti v Ameriki.** K letošnjim erožnim vajam pri tukajšnjih domobrancih je bilo poklicanih, kakor se govori 1700 rezervistov, prišlo jih je pa samo 700. Vsi drugi so v Ameriki. Potemtakem ni čuda, da kmetom primanjkuje delavske moči.

lj **G. Jos. Petrič** je izdelavanje papirnih in kartonažnih izdelkov premestil s svojo tovarno na Vir pri Domžalah.

Telefonska in brzojavna poročila.

SHOD SLOVENSKE LJUDSKE STRANKE.

Novo Mesto, 16. avgusta. Shod Slovenske Ljudske Stranke v Bršljinu se vršil včeraj z izvrstnim uspehom.

ANGLEŠKI KRALJ V MARIJINIH TOP-LICAH.

Marijine Toplice, 16. avgusta. Angleški kralj se danes zvečer pripelje sem.

TAT STRELJAL NA SVOJE ZASLED-OVALCE.

B u d i m p e š t a, 16. avgusta. Tat Elemer Ruprecht je tu streljal na zasledujočo ga policijo. Zadet je bil neki trgovski pomočnik, ki se je takoj mrtev zgrudil.

ATENTATI NA RUSKO POLICIJO.

V a r š a v, 16. avgusta. Včeraj zvečer sta bili v policijski urad v sedmem okraju vrženi dve bombi. Urad je popolnoma razrdejan. 20 oseb je ranjenih. Vojaške patrulje hodijo po mestu in ustavljajo ljudi. Včeraj ob 9. uri zvečer je policija s pomočjo vojaštva aretirala 140 delavcev, kateri so obdolženi, da so člani revolucionarnega sodišča, ki je obsodilo mnogo uradnikov in ogleduhov na smrt.

NAPADI IN NEMIRI.

Peterburg, 16. avgusta. Nad samarskim okrožjem ob železnici je radi ponavljanja-jočih se napadov proglašeno vojno stanje. V okraju Ivanovka so bili tudi nemiri kmetov. Kozaki so streljali. Pet oseb je mrtvih. Tudi iz nekaterih drugih krajev poročajo o agrarnih nemirih.

GRŠKI METROPOLIT ZAPRT.

S r e d e c, 16. avgusta. Grškega ancialskega metropolita so dobili v neki delavski kočli, kamor je ušel z mnogimi drugimi osebami. Metropolita so zaprli, ker je hujskal proti Bolgarom.

Anton Paichel
č. in kr. mornariški zdravnik v p.
in zobozdravnik, imejitelj vojne in
jubilejske svetinje
po dolgi, težki bolezni in prejemu sv.
zakramentov za umirajočega, danes po-
poldne ob 4. uri naglo umrl v
65. letu svoje dobe.
Pogreb se vrši v četrtek, dne
16. t. m., popoldne ob 5. uri iz hiše
žalosti, Rimska cesta št. 25, na pokopališče k sv. Križu.
Sv. zadušne maše se bodo brale
v soboto, dne 18. avgusta, ob 8. uri
zjutraj v trnovski župni cerkvi.
Ljubljana, 14. avgusta 1906.

Delavci
se sprejmejo v trajno delo
Pred škofijo št. 3.

Istrska vina,
refoško, beli muškati
in teran,
se dobivajo pri lastniku vinogradov
Anton Ferlan di Giorgio
v Rovinju, Istra.
Cene in vzorci na zahtevo.

Meščanski hotel „Lloyd“
Danes, v četrtek, 16. avgusta,
priredi
ljubl. društvena godba
koncert
za člane.

Nečlani plačajo 40 vinarjev.
Začetek ob 8. uri zvečer.
K mnogobrojnemu obisku vabi z vele-
spoštovanjem **Dragotin Tausers**
restavrat.

Oglas!
Mlinarska zadruga v Čresu
(otok Čres, Istra) prodaja izvrstno,
naravno
oljino olje.
Vsi, ki so ga rabili doslej bodisi za
cerkveno ali domačo porabo, so se izra-
zili najpovoljnejše. Radi tega prosimo vse
gospode, koji žele imeti naravno oljino
olje, da se obrnejo na gori navedeno za-
drugo.

Dr. Ivan Oražen
Wolfve ulice št. 12
ne ordinira
od 15. avg. do 17. sept.

Razpisana je
služba občinskega tajnika
in organista
v Selah, pošta Borovlje na Ko-
roškem.
Prosilci za to službo morajo biti večji
slovenskega uradovanja in dobri organisti.
Prošnje se imajo predložiti občin-
skemu predstojništvu v Selah
do 1. septembra 1906. Plačilo po dogovoru

Šolske sestre v Trstu,
via P. Besenghi 6.
Učilišče in vzgojevališče
za deklice.
Temeljiti pouk po učnem načrtu za osem-
razredne ljudske šole na Primorskem.
Letna plača 450 K. — Hiša z vrtom, lep in
zdrav kraj, krasen razgled na morje, kopalnica.
Sprejemajo se tudi deklice v oskrbo čez dan.
Pouk v slovenskem, nemškem, italijan-
skem, francoskem in angleškem jeziku;
v godbi: glasovir, gosli, citre, petje; v žen-
skih ročnih delih, v risanju in slikanju.

Arhitekt
Ferdinand Trumler
oblast. konces. mestni stavb. mojster
Ljubljana — Pred škofijo 3
prevzema vseh vrst stavbe kot nove zgradbe,
prezidave, adaptacije, prenovitve, rekon-
strukcije, dalje izdelavo načrtov in prora-
čunov, merjenje in cenitve.
Specialiteta cerkvene stavbe.
Izvršitev umetnih načrtov za vseh vrst po-
slojpa in izvedba perspektivnih risb za ista.
Izredno kulantne cene in točna izvršitev

Naznanilo!
Slavnemu občinstvu in vsem svo-
jim cenjenim naročnikom uljudno na-
znanjam, da sem s 1. avgustom
preselil svojo
mizarsko delavnico
z Erjavčeve ceste št. 9
v Bohoričeve ulice 3 (Vodmat).
Se uljudno priporočam za nadaljna
velec. naročila, zagotavljam solidno
delo in nizke cene.
S spoštovanjem
AL. TRINK, mizarski mojster
Bohoričeve ulice št. 3, Vodmat.

1 ali 2 dijaka
iz boljše hiše se sprejmeta na hrano
in lepo zračno stanovanje pri g. L. Ro-
pas-u v Kandiji tik Novega
mesta.

Glasovir
prodam zaradi selitve. Cena nizka, plača
po dogovoru.
J. ŠUŠTAR, organist, Bled.

Staro železo,
baker, cink in me-
denino
kupi po najvišjih cenah
Franc Stupica
trgovina z železnino
na Marije Terezije cesti
v Ljubljani

Učenca
sprejme v trgovino s špecerijskim
blagom
Ferd. Hlebš v Kranju.

Hiša na prodaj!
Hiša na posebno lepem prostoru, pri-
merna za kakega trgovca, z več stanovanji,
hlevom, vodnjakom, vrtom, na razpotju več
vasi, se takoj proda ali da v najem.
Kje, se izve v upravnistvu „Slo-
venca“.

Priložnostni nakup
za moderne
moške klobuke
v vseh barvah po
8, 10 in 12 gl. tucat
Angleško skladišče oblek
O. Bernatović,
Ljubljana, Mestni trg 5.

Naznanilo.
Zaradi prenapolnjenosti kirurškega oddelka deželne bol-
nice se bodo nekoliko tednov sprejemali le najnujnejši operacije
potrebni slučajji, kar naj občinstvo na znanje vzame.
Vodstvo deželne bolnice v Ljubljani,
dne 15. avgusta 1906.

Prodaja na debelo in drobno.
Firnež
le iz kranjskega lanenega olja
1619 100-8 prodaja
Adolf Hauptmann
v Ljubljani
prva kranjska tovarna oljnatih barv
firnežev, lakov in steklarskega kle-
ja. Največja zaloga
karbolineja in gipsa.

Lidanje rakev
(grobne)
na novem centralnem pokopališču
izvrši najcenejši stavitelj novega poko-
pališča po oblastveno odobrenih določilih
1671 5 za zgradbo pokopališča.
Natančneje se poizve v tehnični pisarni
gosp. Ferd. Trumler-ja, mestni stavitelj
Pred Škofijo št. 3 v Ljubljani.

5—6 dobrih kamnosekov
in dva brusača
sprejme v trajno delo takoj
Prva južnoštajerska kamnoseška
industrijska družba v CELJU,
kamnoseški mojster VINKO ČAMERNIK.
1826 3-2

Ena steklenica
3 kg vsebine
malinovega sirupa
lekarja Piccolija v Ljubljani,
nedosežne kakovosti,
se pošilja vštevši poštino in zavi-
janje po poštne povzetju za K 5.30
v prvem pasu, sicer K 5.60.
V Ljubljani stane ena steklenica s
3 kg K 4.—; pasteurisirana steklenica
(ca. 1 kg) K 1.50. Razpošilja se tudi v
sodčkih po 20, 30, 40 in več kg.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“
Podružnica v CELOVCU.
Kupi in prodaja
vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, ko-
munalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev
in deviz.
Promete izdaja k vsakemu žrebanju.
Akcijski kapital K 2.000.000.—.
Zamenjava in ekskompteje
izdane vrednostne papirje in vnovčuje
zapale kupone.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Rezervni zaklad K 200.000.—.
Daje predjme na vrednostne papirje.
Zavaruje srečke proti kurzal
izgubi.
Podružnica v SPLJETU.
Denarne vloge sprejema
v tekočem računu ali na vložne knjižice proti
ugodnim obrestim. Vložen denar obrestuje od
dne vloge do dne vzdiga.
Promet s čeki in nakaznicami.